

Rakennustietosäätiö RTS
Viljo Lukkarinen
viljo.lukkarinent@rakennustieto.fi

8.6.2018

Suomen Arkkitehtiliiton lausunto RTS-ohje-ehdotuksista 18:10-18:12

VIITE: Lausuntopyyntö 14.5..2018, RTS 18:10-12

Rakennustietosäätiö RTS sr on pyytänyt lausuntoa seuraavista ohje-ehdotuksista:

1. Yläpohjat, perustietoja, RTS 18:10
2. Loivat bitumikermikatot, RTS 18:11
3. Jyrkät bitumikermikatot, RTS 18:12

Suomen Arkkitehtiliitto on perehtynyt aineistoon ja hyväksyy ohje-ehdotuksen julkaistavaksi muutamin tarkennuksin.

RT-ohjekortti RTS 18:10 Yläpohjat, perustietoja

Ohjeessa on yläpohja/kattorakenteita käsitelty enemmänkin yksittäisenä/irrationalisena rakennusosana (soveltava esimerkkinä asuintalo tai yksittäinen pieni liikerakennus). Hyvin tavallinen tilanne on kuitenkin myös se, että rakennus on monimuotoinen ja koostuu matalammista ja korkeammista rakennusosista, ja kattoihin liittyy esim. lasikatteita ja iv-konehuoneita.

1.3. Rakenteiden paloturvallisuus

Tekstiin voisi lisätä maininnan, että yläpohjarakenteisiin voi kohdistua palo-osastointivaatimuksia, mikäli kyseessä on rakennus, jossa on erillisiä palo-osastoja. Esimerkiksi korkean ja matalamman rakennusosan rajalla oleva palo-osastointi tehdään usein/normaalisti matalamman osan yläpohjarakenteessa, ulottuen yläpohjassa 8 metrin etäisyydelle korkeasta rakennusosasta. Samoin on huomioitava, mikäli viereinen rakennus on alle 8 metrin etäisyydellä kattopinnasta.

Toinen maininnan arvoinen seikka on, että palon leviäminen on estettävä vesikattoon tai ulkokautta toiseen palo-osastoon: Ilmanvaihtolaitteistojen paloturvallisuusmääräyksistä johtuvat rakenteiden osastointitarpeet katolla sijaitsevien ilmanvaihtokonehuoneiden ja kanavien yhteydessä, riippuen mm. käytetyistä katemateriaaleista. Esimerkiksi ilmanvaihtokonehuoneen ulkoseinän palo-osastointi 300mm vesikaton yläpuolelle, mikäli kate ei ole palamaton. Ohjekortissa viitataan edelleen RakMK E1:e, joka on jo korvattu uudella asetuksella rakennusten paloturvallisuudesta.

2.3. Tuulettuva ullakotila

Tekstissä voisi olla maininta, että mikäli rakennuksessa on tuulettuva ullakotila, sinne tulee järjestää kulku tai tarkastusmahdollisuus, jotta mahdolliset vuotokohdat on helpompi havaita. Jos ullakkoa ei ole ajateltavissa tilana, se on osa yläpohja- ja vesikattorakennetta tuuletusvälinä, eikä kulkumahdollisuus sinne ole mahdollinen.

4.3. Viherrakenne yläpohjan pintarakenteena (viherkatot)

Hyvä että ohjekorttiin on sisällytetty viittaus viherkattoihin ja viherkatto korttiin. Tekstissä voisi myös mainita tekeillä olevan aurinkokeräimiä ja -paneeleita käsittelevän ohjekortin, jossa tullaan esittämään yksityiskohtia aurinkotekniikan asentamisesta bitumi- ja kermikatteisille katoille.

Lopuksi

Lopuksi haluamme vielä laajentaa katsantokantaa muistuttamalla, että suunnitteluratkaisuilla voi olla yllättäviä vaikutuksia luonnon biodiversiteettiin ja eläinlajeihin. Esimerkiksi kattojen ja kattorakenteiden "siistiytyminen" on vaikuttanut osaltaan tiettyjen katoilla ja niiden rakenteissa pesineiden lintulajien kuten räystä- ja haarapääskyjen vähenemiseen. Muun muassa kuvassa 1 esitetty räystään alapinnan laudoitus, estää pääskyjä rakentamasta pesiään kattokannattajien kylkiin. Toisaalta tämä on ollut alun perin yksi tärkeä syy käyttää rakennetta. Myös vinttien sulkeminen ja katoaminen on vienyt pesäpaikan monelta lintulajilta ja mehiläisiltä sekä talvehtimispaikan lepakoilta. Harkinnanvaraisesti rakennuksissa olisi hyvä olla rakenteen turvallisuutta ja terveellisyyttä heikentämättömiä mahdollisuuksia kulttuuriympäristöjen uhattujen eläinlajien pesimiseen ja talvehtimiseen. . Maanviljelys on riippuvainen mehiläisten ja muiden hyönteisten pölytyspalvelusta. Onneksi tasa- ja varsinkin viherkatot ovat tarjonneet uusia pesäpaikkoja muun muassa perinteisille saaristolinnuille, kuten lokit, tiirat ja meriharakka. Kokonaisuutena ohjekortti on hyvin laadittu, emmekä pyydä poistamaan kuvaa ohjekortista.

Ehdotamme harkittavaksi, olisiko aika kypsä luoda oma ohjekorttinsa tai laajempi opas luonnon monimuotoisuuden vaalimisesta rakentamisessa? Julkaisussa voisi olla aihepiirin mukaan koottu ohjeistus siitä, mitä kaikkea rakennuksessa on suojeltava eläinten takia ja miten vastaavasti voidaan myötävaikuttaa oikeanlaiseen luonnon monimuotoisuuden tukemiseen. Ehkä ajatus on vielä liian villi, mutta kenties hetken päästä hyvinkin ajankohtainen.

Helsingissä 8.6.2018

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA ry

Rakennussuunnittelutoimikunnan puolesta,

Heini Korpelainen,
erityisasiantuntija

rakennussuunnittelutoimikunnan sihteeri